

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET BAŞKANLIĞI'NA

Kocaeli 1 No'lu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan Duygu Koral isimli mahpus, 20 Mart 2023'te tek kişilik kaldığı odada şüpheli bir şekilde hayatını kaybetmiştir. Cezaevlerinde yaşanan şüpheli ölümler, başta Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nden sorumlu Adalet Bakanlığı olmak üzere devletin sorumluluğundadır. Cezaevlerinde yaşanan pek çok işkence, kötü muamele ve hak ihlalleri iddiaları, cezaevlerinin sivil ve kamusal denetime giderek kapatılması, ayrımcı infaz uygulamaları ve yargısal denetim mekanizmalarının yetersizliği bu sorunların giderek artmasının nedenlerindendir. Bu nedenle, Duygu Koral'ın cezaevindeki şüpheli ölümüyle ilgili; hakikatlerin ortaya çıkartılması, etkin soruşturma yürütülmesi, detaylı incelemeler yapılması ve varsa sorumlu ve faillerin tespiti ile gereklerinin yapılması amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104' üncü ve 105' inci maddeleri gereği, meclis araştırması açılmasını arz ederim. 28.11.2023

DİLANKUNT AYAN
Şanlıurfa Milletvekili

Anayasa ve uluslararası mevzuatlar, yargısal süreçlere bağlı olarak özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin yaşam hakkı konusunda devletlere sorumluluklar yüklemiştir. Devletlere yüklenen bu sorumluluk, sadece yaşama kasıtlı ve hukuka aykırı bir şekilde son vermekten kaçınmaktan ibaret kalmayıp, aynı zamanda gözaltında ve cezaevindeki kişilerin yaşamlarını korumak için uygun tedbirleri almayı da kapsayan pozitif bir yükümlülüktür.

Son yıllarda, Türkiye cezaevlerinde yaşanan adli ve siyasi mahpusların şüpheli ölümlerine dair soruşturmaların kapsamı ve sonuçları, oldukça önemli yargısal ve idari eksikliklere işaret etmektedir. TİHV, İHD ve TTB'nin yaptığı açıklamada, 2022'de cezaevlerinde 83 şüpheli ölümün yaşandığı belirtilmiştir.

20 Mart 2023 tarihinde, Kocaeli 1 No'lu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan Duygu Koral isimli adli mahpus tutulduğu tek kişilik odada ölü bulunmuştur. Kalkanlı gardiyanların dört kez Duygu Koral'ın odasına girdiği günün sonunda, sayım sırasında odaya yine kalkanlarla giden gardiyanlar, banyoda Koral'ı asılı halde bulmuştur. Duygu Koral'ın şüpheli ölümünden sonra başlatılan soruşturmada savcılık "Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı (KYOK)" verilmiştir. Kararın gerekçesinde de "Koral'ın ölümünde herhangi bir kimsenin kasıt veya kusurunun bulunduğu dair delil elde edilemediği ve ölümünde şüpheli bir duruma rastlanmadığı" ifade edilmiştir.

Soruşturma baştan itibaren eksik, somut belgeler dosyaya eklenmeden ve etkili bir inceleme yapılmadan sonuçlanmıştır. Dosyada yer alan 20.03.2023 tarih Olay Yeri Görgü Tespit Tutanağı ile sabit olduğu üzere; olay yeri incelemesinde hekim bulundurulmamış, olay yerinde kişinin ası düzeneğinin kendisi tarafından hazırlanıp hazırlanmadığına dair deliller araştırılmamış, ilmek ile ası noktası arasındaki mesafe, cesedin boyu, taban ayak arasındaki mesafe ölçümleri yapılmamıştır. Tekli odada tutulan Duygu Koral'a ceza infaz kurumunda kaldığı süre boyunca hücre cezası dahil pek çok disiplin cezası verilmiştir. Bu cezaların

çektirilmesi için gerekli hekim raporu alınmadan tekli hücrede tutulmuştur. Dolayısıyla Duygu Koral'ın ölüm olayında infaz kurumunun yükümlülüklerini yerine getirmeyerek doktor muayenesi olmaksızın hücre cezalarını üst üste infaz etmesi Duygu Koral'ı hücre cezalarına katlanamayarak hayatını kaybetmiş olabileceği de değerlendirilmesi gereken bir husus olmasına rağmen değerlendirme yapılmadan, ölüm olayının gerçekleşmesinde infaz kurumunun ihmalinin olmadığı yönünde karar verilmiştir. Savcılık KYOK' ta telefon görüşmelerinin alındığı ve çözümlenmelerinin yapıldığını belirtmiş ise de dosyada yapılan incelemede telefon görüşmelerinin alınmadığı anlaşılmıştır.

Duygu Koral, cezaevinde hayatını kaybetmeden önce işkence ve kötü muameleye maruz kaldığına ilişkin annesine ve yakınlarına beyanlarda bulunmuştur. Koral'ın ölümüyle, uğradığı bu işkence ve kötü muameleler arasında ilişki bulunup bulunmadığı etkin ve dikkatli bir şekilde incelenmemiştir.

Duygu Koral'ın annesi Züleyha Koral verdiği ifadede; kızı ile yapmış olduğu telefon görüşmelerinin birinde kızının kendisine, tutulduğu cezaevinde görevli bulunan infaz koruma memurlarından birinin kendisini ittiğini, bu itme sonucunda kafasının arka kısmının demir ranzaya çarptığını, kafasında yarılma meydana geldiğini ve dikiş atıldığını; yine başka bir telefon görüşmesinde infaz koruma memurlarının kendisini ters kelepçe yapmak suretiyle derdest ettiklerini, kelepçeli bir şekilde hücreye yüzü koyun bir şekilde atıldığını, sürekli bir şekilde infaz koruma memurları tarafından psikolojik baskı ve fiziksel şiddet gördüğünü aktardığını beyan etmiştir. Bu denli somut ve önemli işkence iddialarının ardından Duygu Koral'ın ölümü üzerindeki şüphe oranı arttığı halde, gerekli incelemelerin yapılmamış olması, iddialar ve ölüm üzerindeki bağın, adı geçen fail ya da sorumluların soruşturulmaması ne hukuken ne vicdanen kabul edilir değildir.

Ayrıca 21.03.2023 tarihli Ölü Muayene Raporu'nda Duygu Koral'ın karın üstünde, kollarında ve bacaklarında yaygın skar izleri olduğu tespitine yer verilmiştir. Adli Tıp Kurumu Kocaeli Şube Müdürlüğü'nün 27.09.2023 tarih ve 2023/2958 sayılı raporunda kollarda ve bacaklarda olan izlere yer verilmiş, izlerin eskiye ait psikopatik kesiler olduğu değerlendirilmesi yapılmış, karın bölgesindeki yaralanmaların mahiyetine dair bir değerlendirme yapılmamıştır. Raporlarda vücuttaki izlerin eski olduğu belirtilmiş ise de bu izlerin ne kadar eskiye ait olduğuna veya ölümüyle doğrudan ve dolaylı ilişkisi olduğuna dair bir değerlendirme yapılmamıştır.

Tüm bu iddialar ve somut veriler, Duygu Koral'ın cezaevinde gerçekleşen şüpheli ölümüyle ilgili olarak eksik, etkin olmayan ve yetersiz soruşturma yapıldığını göstermekte, bu ve benzeri vakaların aydınlatılmaması toplumda adalet ve güven duygusunu zedelemektedir. Mahpusların da herkes kadar kutsal olan yaşam hakkı ve mutlak işkence yasağı bağlamında, yukarıda belirtilen nedenlerle yargının görevini kasıt veya ihmalen eksik yürüttüğü anlaşılmakta, yargının bağımsızlığı ve objektifliği hususundaki şüpheleri arttırmaktadır. Demokrasi ve hukukun temelini oluşturan adalet duygusunun tesisi ve devletin sorumluluğundaki bir kişinin ölümüyle ilgili gerçeklerin tamamen aydınlatılması için halkın iradesinin tecelli yeri olan Meclis çatısı altında, konuya dair detaylı ve tarafsız araştırılma yapılması gerekmektedir.

1	SEZAI TEMELLİ	MUŞ	h m
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	FA
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	Ceylan
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	Vezir
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	Keziban
6	NEJLA DEMİR	AĞRI	Nejla
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	Perihan
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	Ayten
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	Beritan
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	Zeynep
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	Mehmet
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	Heval
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	Osman
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	Sümeyye
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	Ömer
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	Onur
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	George
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	Semra
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	Burcu
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	Celal